

1833 1. Beh. af Forfl. t. L. om Tilveieb. af Rigevægt mellem Univ. Indtagter og Udgifter. 1834

Grad farligt, dersom man ophævede de separate Fonds, idet der kunde komme Lider og Forhold, som kunde gjøre, at de Statsformaal, som man derigennem har søgt at fremme, ikke kunne blive tilstrækkelige fremmede. Nu er det ganske vist, at det har været en af Grundene, hvorfor man her har betragtet disse Ytringer med Uvillie, at det tillige er blevet sat i Forbindelse med, at man ikke skulde kunne antage, at der i det Thing, som har mest med de finansielle Sager at gjøre, skulde være den tilstrækkelige Interesse for disse høiere aandelige Formaalets Pleie. Det erindrer jeg tydelig fra tidligere Forhandlinger, at det har været et Moment, som har gjort sig gjældende, og ingenlunde til Fordel for de separate Fonds. Denne Anskuelse er imidlertid aldeles ikke uddød endnu. Jeg skal i saa Henseende henvisse til de Forhandlinger, der ere førte om dette Lovforslag i det andet Thing. Der vil man se, at det af en enkelt Taler endog er yttret, at Anmærkninger paa Finantsloven var Noget, som Landsthinget havde en instinktiv Skæk for, ja, at man endog var bange for saadanne Anmærkninger, selv om de gjorde Indrømmelser, idet den omtalte Taler henpegede til et Sted hos en klassisk Forfatter, som gaar ud paa, at man skal vogte sig for visse Folk, endog saa naar de bringe Gaver. Altsaa den nævnte Anskuelse er ikke ganske uddød endnu. Derimod vil man af den Erklæring, der foreligger fra en Kommission, som har været nedsat, se, at der ogsaa i de Kredse, hvorfra saadanne Ytringer ellers ere komne, har gjort sig en anden Anskuelse gjældende. Her i Thinget har der jo været gjort et Forsøg paa at faae disse Midlers Forhold næriere undersøgte, idet der har været et Forslag fremme om Nedsættelse af en parlamentarisk Kommission til Undersøgelse af disse Forhold. Regjeringen har ikke været venlig stemt imod disse Bestræbelser, Resultatet er i alt Fald blevet, at en saadan Kommission ikke har været nedsat. Paa den anden Side er det jo gjort gjældende her, at, saalænge man ikke faae, at der var virkelige Grunde, der talte for at opretholde disse Fonds som særlige, var der heller ingen Grund for Thinget til at fkaane dem, forsaavidt Flertallet ikke var overbevist om Hensigtsmæssigheden af, at saadanne Fonds vare tilstede; men man har af og til gjort gjældende, at man kunde lade dem spise sig op, thi da vilde det følge af sig selv, at, forsaavidt det var virkelige Statsformaal, der skulde fremmes, kunde man stole

paa, at Thinget og Rigsdagen i det Hele altid vilde sørge for, at disse Formaal fyldestgjordes ved Bevillingen paa den aarlige Finantslov. Under de Forhandlinger, som af og til have været førte herom, er der blandt Andet ogsaa fremkommet Dvsste om at faae Forholdene med Hensyn til disse Fonds opklarede, og det er jo det, der har givet Ministeren Anledning til fra sin Side at underkaste denne Sag en Prøvelse. Dette Lovforslag er jo et Resultat af dette Dvsste hos Ministeren om at imødekomme de Begjæring, der ere fremsatte her i Thinget. Jeg vil nu sige, at den Betænkning, som er fremkommen fra den af Ministeren nedsatte Kommission, der jo altsaa blot var en for Ministeren raadgivende Kommission, virkelig har hidført et Resultat, som forekommer mig at være meget værdifuldt. Det er en af vore dygtigste, desværre nu i en tidlig Alder bortreven Retslærd, der væsentlig har udarbejdet den Del af Betænkningen, der angaar Retsforholdet med Hensyn til Universitetets Formue, Spørgsmaalet om, hvorvidt den var virkelige Statsmidler eller Midler, der tilhørte nogen Anden, og han er deri kommen til det for vor Betragtning særdeles gunstige Resultat, at Universitetet, da det fik disse Formuerettigheder, var et Statsinstitut, ligesom ogsaa at selve Formuen, som blev overgivet til det, var en Statsformue. Noget Tydeligere og Klarere end det, der er udvillet i Betænkningen angaaende dette Retsforhold, forekommer mig ikke at kunne faaes, og denne Betragtning er gjort gjældende ikke alene med Hensyn til den separate Fond, her foreligger til Behandling, nemlig Universitetets, men ogsaa med Hensyn til den dermed i nær Forbindelse staaende separate Fond, Kommunitetet. For saavidt forekommer det mig, at det har været meget heldigt, at Ministeren har foranstaltet denne Undersøgelse og ladet dens Resultat fremlægge paa en saa klar Maade. — Hvad derimod det Lovforslag angaar, som her foreligger, og som er fremkommet fra den nedsatte Kommissions Flertal og ordret vedtaget af Landsthinget, kan jeg ikke sige, at det forekommer mig saa tilfredsstillende som de oplysende Bemærkninger, der ere fremkomne angaaende Universitetets økonomiske Retsforhold. En af de Grunde, hvorfor man er fremkommen med denne Sag i Lovform, er jo en Betragtning, som heller ikke har havt dette Things Flertals Tilslutning. Man har nemlig gjort gjældende, at et saadant Instituts Forhold burde ordnes ved Lov og ikke ved Finantslov. Man